

การประเมินโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำลุ่มน้ำชีของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4
Evaluation Conservation Project Water Resources Development and Restoration Water-Chi of
Office of Water Resources region 4

อรรพรรณ ไกรศรีวรรณ* กรณี ศิริโชติ**

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านน้ำเพื่อการเกษตรของโครงการอนุรักษ์ พัฒนา และฟื้นฟูแหล่งน้ำลำห้วยใหญ่ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชาชนและผู้นำชุมชนในพื้นที่บ้านวังตอ พบว่า 1) การ ประเมินด้านสภาพแวดล้อมพื้นที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมตามความต้องการของคนในพื้นที่ในการช่วยลด ปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่ม-น้ำใช้ และเพื่อการเกษตร 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่าการบริหารจัดการโครงการ ด้านคน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สำหรับดำเนินโครงการมีการบริหารจัดการได้ดีและเหมาะสม 3) การประเมินกระบวนการ มีการประสานงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทุกขั้นตอนการของการดำเนินโครงการ และ 4) การประเมินผลผลิต พบว่า ประโยชน์ที่เกิดจากโครงการนี้สามารถลดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและช่วยให้ประชาชนมีน้ำสำหรับการ เกษตรอย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะว่าควรมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ ลำห้วยใหญ่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจนสามารถเป็นแหล่งน้ำที่มีน้ำพอใช้ตลอดปีอย่างยั่งยืน

ABSTRACT

This article objective to evaluate the performance of the agricultural water conservation projects. Development and restoration of the Lam Huai Yai water resources in the area of responsibility, Data were collected by interviewing residents and community leaders in the area, Ban Wang-To. Found that: 1) to assess the environmental in the project is appropriate to the needs of people in the area to help reduce the shortage of drinking water - water used. And agricultural 2) to evaluate the inputs, found that administration projects the man, materials, budget for the project is managed well and properly 3) process assessment, be coordinated with the local people at all stages of project implementation, and 4) Product evaluation, found that the benefits resulting from this project can reduce the shortage of water for agriculture and to provide the public with adequate water for agriculture. There was also a suggestion that should be developed to enhance the utilization of the Lam Huai Yai water resources for the benefit and can be a source of water with year round sustainable.

คำสำคัญ: การประเมินโครงการ

Key Word: Evaluation

* นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทนำ

“น้ำ” เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตทุกชีวิต ทั้งคน สัตว์ พืช รวมถึงสิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ล้วนแล้วแต่ต้องการน้ำเพื่อการดำรงชีวิต ใช้เป็นเส้นทางคมนาคม เป็นแหล่งพลังงานในการผลิตกระแสไฟฟ้า และใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ หากโลกขาดน้ำ สิ่งมีชีวิตทุกชีวิตอาจไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ น้ำซึ่งเคยมีให้ใช้ได้อย่างไม่จำกัด แต่หลายปีที่ผ่านมาหลายประเทศในโลกกลับต้องประสบกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากรโลก การพัฒนาทางเศรษฐกิจ และการทำลายระบบนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตัดไม้ทำลายป่าของมนุษย์จนทำให้เกิดภัยธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ

การตระหนักถึง วิกฤติภัยจากน้ำได้รับการกระตุ้นและปลุกกระแสความตื่นตัวทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย แม้ว่าปัญหาการขาดน้ำในประเทศไทยจะยังพอรับมือได้ แต่นั่นก็ไม่ใช่เรื่องที่จะสามารถละเลยได้ต่อไป ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ จึงได้รับการจัดตั้งขึ้นตราระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. 2532 เรียกโดยย่อว่า “กทช.” มีหน้าที่กำหนดนโยบาย วางแผนงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนา การใช้ และการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรต่าง ๆ ในการบริหารทรัพยากรน้ำในประเทศไทย

ในปี 2543 การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเริ่มปรากฏชัดเจนยิ่งขึ้น คณะรัฐบาลได้กำหนดกรอบ “วิสัยทัศน์น้ำแห่งชาติ” เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ระบุว่า “ภายในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยจะมีน้ำใช้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ โดยมีระบบการบริหารจัดการ องค์กระบวนกฎหมายในการใช้ทรัพยากรน้ำที่เป็นธรรม ชัยยืนโดยคำนึงถึงคุณภาพชีวิตและการมีส่วนร่วมในทุกระดับ” จากนั้นนโยบายน้ำแห่งชาติดังกล่าว จึงทำให้มีหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบในการจัดการ

ทรัพยากรน้ำก่อนการปฏิรูประบบราชการหลายหน่วยงาน

หลังจากการปฏิรูประบบราชการเมื่อปี พ.ศ. 2545 กรมทรัพยากรน้ำ สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2545 เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการเสนอแนะในการจัดทำนโยบายและแผนและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรน้ำ บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ พื้นฟู รวมทั้งควบคุม ดูแล กำกับ ประสาน ติดตาม ประเมินผล และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ ทั้งระดับภาพรวม และระดับลุ่มน้ำ เพื่อการจัดการทรัพยากรน้ำเป็นเอกภาพและยั่งยืน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 3 แนวนโยบายด้านการบริหารราชการแผ่นดิน มาตรา 78 (4) กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการพัฒนาระบบงานภาครัฐโดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ ใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public sector Management Quality Award) เป็นเป้าหมายสำคัญของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พุทธศักราช 2546 – 2550 ที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานสากล (High Performance) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 เห็นชอบตามข้อเสนอของ สำนักงาน ก.พ.ร. ให้นำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐมาใช้เป็นเครื่องมือในการปรับปรุงการทำงานและยกระดับการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบการ

ยกระดับคุณภาพมาตรฐานของหน่วยงานภาครัฐ และเป็นการรองรับการพัฒนาาระบบราชการในขั้นต่อไป และในแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พุทธศักราช 2551 – 2555 ได้วางยุทธศาสตร์ในการมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง บุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่มเปลี่ยนแปลงและปรับตัว อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ เพื่อยกระดับขีดความสามารถและผลิตผลของภาครัฐให้มีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมกับระดับนานาชาติ ซึ่งในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ให้มีการสำรวจความต้องการ ความคาดหวัง และความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และนำไปพัฒนา/ปรับปรุงการให้บริการ และการดำเนินงานของส่วนราชการให้ดีขึ้นนั้น เพื่อให้การบริการและการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำเป็นไปตามยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยและนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดีของกรมทรัพยากรน้ำ และเพื่อให้ผลการดำเนินการที่คาดหวังเป็นผลสัมฤทธิ์ต่อผู้รับบริการ กรมทรัพยากรน้ำจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การทำงานเป็น 3 ด้านคือ 1. พัฒนากลไกการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน 2. อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อจัดหาน้ำต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ และ 3. พัฒนาระบบเฝ้าระวังและเตือนภัยจากพิบัติภัยทางธรรมชาติ

นักศึกษาจึงมีความสนใจนำเอาโครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำลำห้วยใหญ่ บ้านวังตอ ตำบลบ้านคือ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 โดยเป็นโครงการหนึ่งในยุทธศาสตร์ที่ 2 อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อจัดหาต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการกระจายน้ำ มาเป็นประเด็นในการศึกษาครั้งนี้เพื่อประเมินโครงการ เพราะการประเมินโครงการเป็นการตรวจสอบโครงการ

ที่ดำเนินงานทั้งหมดในทุกขั้นตอนของการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านกระบวนการผลิตที่เกิดขึ้น ซึ่งมีรูปแบบของโมเดลการประเมินที่หลากหลาย

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินผลการดำเนินงานด้านน้ำเพื่อการเกษตร ของโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ กลุ่มน้ำชี ของกรมทรัพยากรน้ำ กรมศึกษา โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำลำห้วยใหญ่ บ้านวังตอ ตำบลบ้านคือ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่นในเขตพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบจำลองการประเมินผลแบบ CIPP Model

วิธีการวิจัย

ผู้ศึกษาใช้รูปแบบการประเมินแบบจำลองซิปป์ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ที่เป็นการประเมินเชิงระบบ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุง การวางแผนพัฒนาปรับปรุงโครงการ และการดำเนินงานของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 ต่อไป อันจะส่งผลดีต่อประชาชนในเขตพื้นที่แหล่งน้ำลำห้วยใหญ่บ้านวังตอ ตำบลบ้านคือ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น โดยการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์และผู้นำชุมชนในพื้นที่บ้านวังตอ เพื่อหาคำตอบในประเด็นสำคัญ คือ 1) โครงการดำเนินไปตามแผนหรือไม่ 2) ผู้รับบริการหรือกลุ่มเป้าหมายได้รับบริการในสิ่งที่ต้องการจัดให้หรือไม่ 3) หน่วยงานจะปรับปรุงโครงการหรือวิธีการทำงานให้ดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างไร และ 4) การประเมินโครงการต้องได้ผลผลิตที่เป็นข้อค้นพบที่น่าเชื่อถือ และมีรายงานผลการประเมินโครงการเป็นที่ปรากฏ (ศิริรัตน์, 2551) โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินของแดเนียล แอน สรัฟเฟิลบีม ที่เรียกว่า “รูปแบบการประเมินซิปป์” (CIPP Model) ประเมินโครงการในด้านบริบท ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของโครงการ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาทำการสัมภาษณ์ประชาชนผู้ได้รับประโยชน์ในพื้นที่โครงการ และผู้นำชุมชนหรือผู้นำกลุ่มผู้ใช้พื้นที่ที่มีส่วนร่วมในพื้นที่โครงการ รวม 32 คน ซึ่งได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ผลการศึกษาพบว่า

ด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าพื้นที่ดำเนินโครงการนั้นมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากเดิมประชาชนในพื้นที่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรมาก ซึ่งแหล่งน้ำเดิมของประชาชนมาจากน้ำฝน น้ำขุด/น้ำถัง และ น้ำประปาหมู่บ้าน ตามลำดับ ส่วนแหล่งน้ำใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันมาจากน้ำประปาหมู่บ้าน และน้ำบ่อบาด นอกจากนั้นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้มาจากน้ำฝน สระน้ำ/หนองน้ำ ห้วยลำคลอง อ่างเก็บน้ำ และ บ่อน้ำที่ขุดเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในพื้นที่ยกเว้นแต่การเกษตรแต่ก็ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำเช่นเดิมเพราะมีบ่อน้ำในพื้นที่จริงแต่ไม่มีน้ำในบ่อหรือมีแต่ไม่เพียงพอ

และจากการศึกษาจากบัญชีโครงการแหล่งน้ำที่ดำเนินการและเอกสารที่เกี่ยวข้องของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 พบว่า หลักการและเหตุผลที่กำหนดวัตถุประสงค์ประกอบการของงบประมาณโครงการ สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร และพื้นที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะการดำเนินโครงการ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งคาดว่าเมื่อโครงการเสร็จสิ้นจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ/น้ำหายากในพื้นที่นี้ได้

ด้านปัจจัยนำเข้า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การบริหารจัดการของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 ตลอดระยะเวลาในการดำเนินโครงการเพื่อเข้าพื้นที่ดำเนินการได้มีการประสานงานในการแจ้งข้อมูลข่าวสารการเข้ามาปฏิบัติงานงานในพื้นที่โครงการเสมอ

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้มีการแนะนำให้ความรู้ในด้านการจัดการน้ำ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โครงการเป็นอย่างดี ส่วนเรื่องของงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 มีการใช้งบประมาณเหมาะสมและคุ้มค่าสอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมของพื้นที่ที่ดำเนินโครงการ

ด้านกระบวนการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าขั้นตอนการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการมีการแจ้งการเข้าดำเนินโครงการเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านการรับรู้โครงการและการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนี้ และระยะเวลาดำเนินโครงการของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 ดำเนินการเสร็จตามกำหนดเวลา

ด้านผลผลิต กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเมื่อโครงการแล้วเสร็จสามารถลดปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรได้มาก และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนี้เพิ่มมากขึ้นในด้านการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการดำเนินโครงการนี้ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่

อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ 1) ด้านสภาวะแวดล้อม 2) ด้านปัจจัยนำเข้า 3) ด้านกระบวนการ และ 4) ด้านผลผลิต ผลการศึกษาพบว่า **ด้านสภาพแวดล้อม** พบว่า หลักการและเหตุผลที่กำหนดวัตถุประสงค์ประกอบการของงบประมาณโครงการ สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร และพื้นที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะการดำเนินโครงการ และสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้ เมื่อโครงการ

เสร็จสิ้นสามารถช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำ/น้ำหายากในพื้นที่นี้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะนันต์ (2554) ศึกษาการประเมินโครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา ผลประเมินด้านสภาพแวดล้อม คือ โครงการมีความเหมาะสมมาก ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า การบริหารจัดการของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 ได้มีการประสานงานในการแจ้งข้อมูลข่าวสารการเข้ามาปฏิบัติงานงานในพื้นที่โครงการ ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 ไม่มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งเจ้าหน้าที่ได้มีการแนะนำให้ความรู้ในด้านการจัดการน้ำ และรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่โครงการเป็นอย่างดี ส่วนเรื่องของงบประมาณเพื่อดำเนินการในโครงการนี้ส่วนใหญ่เห็นว่าสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 มีการใช้งบประมาณเหมาะสมและคุ้มค่าสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ดำเนินโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปิยะนันต์ (2554) ศึกษาการประเมินโครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา ผลประเมินด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า มีความสอดคล้องกับบริบท ด้านกระบวนการ พบว่า ขั้นตอนการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการมีการแจ้งการเข้าดำเนินโครงการเสมอ ซึ่งส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการด้านการรับรู้โครงการและการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการนี้ และระยะเวลาดำเนินโครงการของสำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4 เสร็จตามกำหนดเวลา สอดคล้องกับผลงานของสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้ทำการศึกษาการประเมินโครงการผลกระทบจากเหตุการณ์คลื่นยักษ์สึนามิต่อทรัพยากรแหล่งน้ำใต้ดิน แหล่งน้ำผิวดิน และชายฝั่งทะเล ซึ่งผลการศึกษาด้านกระบวนการดำเนินงานนั้นเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปิยะนันต์ (2554) ศึกษาการประเมิน

โครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา ผลประเมินด้านกระบวนการดำเนินงาน พบว่า เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ด้านผลผลิต พบว่า เมื่อโครงการแล้วเสร็จสามารถลดปัญหาการขาดแคลนน้ำด้านการเกษตรได้มาก และสามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำนี้เพิ่มมากขึ้นในด้านการเพาะปลูก และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งการดำเนินโครงการนี้ของสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค 4 สามารถแก้ไขปัญหาได้สำเร็จตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับผลการศึกษาของนิรันดร์ (2550) ได้ทำการศึกษาการประเมินโครงการการเกษตรแบบพอเพียงตามแนวเกษตรทฤษฎีใหม่ โรงเรียนบ้านแก้งสังักัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านผลผลิตของโครงการ พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก

สรุปการประเมินโครงการทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1) การประเมินด้านสภาพแวดล้อมพื้นที่ดำเนินโครงการ มีความเหมาะสมตามความต้องการของคนในพื้นที่ในการช่วยลดปัญหาการขาดแคลนน้ำดื่ม-น้ำใช้ และเพื่อการเกษตร 2) การประเมินปัจจัยนำเข้า พบว่าการบริหารจัดการโครงการด้านคน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ สำหรับดำเนินโครงการมีการบริหารจัดการได้ดีและเหมาะสม 3) การประเมินกระบวนการ มีการประสานงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ทุกขั้นตอนการของการดำเนินโครงการ และ 4) การประเมินผลผลิต พบว่า ประโยชน์ที่เกิดจากโครงการนี้สามารถลดปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรและช่วยให้ประชาชนมีน้ำสำหรับการเกษตรอย่างเพียงพอ

ข้อเสนอแนะควรมีการพัฒนาเพิ่มศักยภาพการใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำลำห้วยใหญ่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจนสามารถเป็นแหล่งน้ำที่มีน้ำพอใช้ตลอดปีอย่างยั่งยืน

เดินท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำลำห้วยใหญ่เข้าสู่พื้นที่ไร่นาสวนของประชาชนที่มีพื้นที่ใกล้แหล่งน้ำลำห้วยใหญ่

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยในครั้งนี้ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือผู้ศึกษาเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องที่ไม่สามารถเอ่ยนามในที่นี้ได้

เอกสารอ้างอิง

- กรมทรัพยากรน้ำ. (2554). รายงานการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกรมทรัพยากรน้ำประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2554 (ผลผลิตที่ 2 การอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาแหล่งน้ำและบริหารจัดการน้ำ). สำนักงานทรัพยากรน้ำ ภาค 4, กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.
- กรมทรัพยากรน้ำ. (2552). การสำรวจความต้องการความพึงพอใจของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่โครงการพัฒนา ปรับปรุง อนุรักษ์ และฟื้นฟูแหล่งน้ำ. กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ปิยะนันต์ วาغلอน. (2554). การประเมินผลโครงการสำรวจและพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนน้ำดื่มสะอาดให้กับโรงเรียนทั่วประเทศ: กรณีศึกษาจังหวัดสงขลา. สาร

นิพนธ์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

นิรันดร์ โสมวงศ์. (2550) การประเมินโครงการเกษตรแบบพอเพียงตามแนวทฤษฎีใหม่โรงเรียนบ้านแก้ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 3. ผลงานวิชาการเพื่อขอวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ. สกลนคร: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3

ศิริรัตน์ ชุณหคล้าย. (2551) หลักการวิจัยประเมินผลโครงการฝึกอบรม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <http://www.stabundamrong.go.th/journal/>. วันที่สืบค้น 5 พฤษภาคม 2554.